

Haberler > Yazarlar > Murat Yetkin > İran ile ortak operasyon mu?

Murat Yetkin

İran ile ortak operasyon mu?

22 Ağustos 2017

Yazdır Yazı Tipi

ABD, terörist saydığı PKK ile Suriye'de IŞİD'e karşı ortak operasyona giriyorsa, Türkiye komşusu İran ile PKK'ya karşı ortak operasyona neden girmesin? Soruyu böyle sorduğunuz zaman taşlar bir şekilde yerine oturuyor, ama başka sorular da var.

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın dün Ürdün'e hareketinden önce soru üzerine İran ile Irak'ta terörist örgütlere karşı ortak operasyona gidebileceğini söylemesi akla bazı sorular getiriyor.

Ortada birden fazla soru olmasının nedeni zaten birden fazla çelişki olması.

Çelişkilerin başında, hükümetin varoluşsal tehdit saydığı PKK ve Fethullahçı örgütü ABD ve Almanya gibi NATO önemli müttefiklerinin varoluşsal tehdit olarak görmemesi. ABD ve Almanya'nın PKK'yı terörist örgüt saydığı doğru... Ama terörist örgüt saymakla varoluşsal tehdit görmek, yani kendi varlığına karşı tehdit görmek aynı şey değil.

Hal böyle olunca ABD Suriye'de IŞİD'e karşı ortak olarak kendi ulusal çıkarlarını korumak için operasyon

Her neyse ki bir yandan ABD Suriye de IŞİD e karşı ortak olarak kendi ulusal çıkarılarını korumak için engeller çıkarabilecek NATO müttefiki Türkiye yerine, meşruiyet için her şeyi yapmaya hazır PKK'yi seçebiliyor. Kurucusu Abdullah Öcalan'ı MİT'e yardım ederek yakalatan CIA değilmiş gibi, Ankara'yı küstürmek pahasına PKK'yi Amerikan Merkezi Komutanlığın Suriye'deki piyade lejyonu olarak değerlendirmekte sakınca görmüyor. Çünkü PKK'nın Amerikan varlığına karşı mesela IŞİD gibi, El Kaide gibi bir tehdit oluşturamayacağını biliyor.

Türkiye içinse durum tam tersine. Almanya ve ABD'den alamadığı desteği İran'dan alabileceğini düşününce o imkânı değerlendiriyor. ABD'nin, İsrail'in ve Suudi Arabistan'ın varoluşsal tehdit sayması nedeniyle karşısına aldığı İran ise, Türkiye için tarih boyunca rakip olmasına rağmen, varoluşsal bir tehdit değil.

Üstelik geçmişte PKK'yi Türkiye'ye karşı kullandığı da vaki olan İran, şu anda ABD ile işbirliği yaptığı için PKK'ya kızgın. Geçtiğimiz hafta, 15-17 Ağustos'ta Ankara'da temaslarda bulunan İran Genelkurmay Başkanı Tümgeneral Muhammed Hoseyn Bagiri'nin dönüşünde Türkiye ile "operasyonel işbirliğini" söz konusu etmişti. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın dünkü sözleri onu tamamlıyor. (Bu arada İran genelkurmay başkanının tümgeneral rütbesi taşıması nedense bizde koramiral kuvvet komutanı olunca ayrıntılı yorum yapan meslektaşların pek dikkatini çekmedi.)

Erdoğan'a soru Kandil ve Sincar dağlarına ortak operasyon olup olmadığı şeklinde soruldu.

Kandil malum, fazla söze gerek yok: Mesud Barzani liderliğindeki Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi (KBY) bölgesinde, Türkiye ve İran sınırları boyunca PKK kontrolünde. Sincar ise ağırlıklı Barzani'nin peşmerge kuvvetleri tarafından IŞİD işgalinden alındıktan sonra PKK'nın kontrolüne girmeye başladı. Ne Türkiye, ne İran, üzerinde ABD koruması olacak şekilde Irak'ın kuzeyiyle Suriye'nin kuzeyinde PKK kontrolünde bir toprak bütünlüğü görmek istemiyor. Bu nedenle iş işten geçmeden harekete geçmek istiyorlar.

Şimdi diğer önemli soruya geliyoruz: Türkiye ve İran'ın PKK'ya karşı işbirliği Türkiye'yi Batı'dan biraz daha uzaklaştırır mı?

Eğer Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Almanya Başbakanı Angela Merkel'in son hamlelerini de 24 Eylül seçimlerine yönelik propaganda hamlesi saymasına bakacak olursanız, bir şey olmaz. Türkiye'nin sadece İran değil, mesela Rusya ile de flörtünü, ABD ve Almanya'yı kıskandırma manevraları dahi sayabilirsiniz.

Oysa Merkel'in son hamleleri Alman seçimlerinin ötesine taşıyor. Örneğin Merkel, Avrupa Birliği'ni (AB) Türkiye'ye karşı ekonomik ve siyasi nitelikli yaptırıma zorluyor. Buna AB bünyesinde karşı çıkacak kimsenin olmadığını biliyor. Çünkü buna karşı çıkacak liderin, Avrupa'nın bugünkü siyasi durumu içinde hemen Erdoğan'a arka çıkmakla, Türkiye'de hak ve özgürlükleri geriletilmesine destek vermekle suçlanacağını biliyor Merkel. Bu nedenle de ekonomik çıkar, mülteci akını endişesi gibi konuları bir yana iterek yükleniyor.

Dolayısıyla Merkel'in artık Türkiye-karşısı olmaktan çok, Erdoğan-karşısı bir nitelik kazanan hamlelerinin 24 Eylül seçimi sonrasında da devam etmesi beklenmeli.

Donald Trump'ın kendi koltuğunu koruyabilmek için bütün yol arkadaşlarını gözünü kırpmadan kapı dışarı ettiği bir ortamda ABD'nin tutumunda da Ankara bakımından olumlu sayılabilecek bir gelişme beklememek lazım.

Peki, bu durum Türkiye'nin kurumsal olarak Batıdan daha da uzaklaşmasına yol açar mı?

Normal olarak hayır, açmaması gerekir. Normal koşullar altında Türkiye'nin İran ve Rusya ile herhangi bir stratejik geleceğinin olmayacağını değerlendirmesi, Batı ile mevcut stratejik bağlarını güçlendirmeye çalışması beklenir.

Ama koşullar normal değil. 15 Temmuz darbe girişiminin travması hala geçmedi. İşte daha dün bir yandan Özel Kuvvetler Komutanı Zekai Aksakallı'nın örtülü tasfiyesini, diğer yandan bir zamanlar MİT'in Orta Asya operasyonlarının kilit isimlerinden olan Enver Altaylı'nın "FETÖ soruşturması çerçevesinde" gözaltına alınmasını konuşuyoruz. Olağanüstü Hal altında hak ve özgürlüklerin kısıtlanması, siyasetçi, gazeteci ve aydınların hapse atılması gibi hem içeride, hem dışarıda tepki toplayan gelişmeler var. Normal olmayan bu koşullara, başta değindiğimiz üzere Türkiye'nin en önemli iki NATO müttefikinden kendi güvenliğine dair destek bulamamasını da eklemek lazım.

Bütün bu maddeler, siyasi ortamı herkes için hata yapmaya fazlasıyla müsait hale getiriyor.

Tarihe baktığımızda önemli hataların hep böyle baskı altında, dışlanmışlık, ya da köşeye sıkıştırılma algısıyla yapıldığını görüyoruz.

Türkiye 1947'de (Yunanistan ile birlikte Sovyet taleplerine karşı) Truman Doktrinini kabul ederek Batı ittifakının bir parçası oldu. Batı Türkiye'nin değerini kaybettikten sonra acı yoldan, Türkiye de Batı ittifakının parçası olmanın değerini dışında kaldıktan sonra acı yoldan öğrenmemeli. Bu konuda Türkiye'nin de, Almanya'nın da, ABD'nin de durumu serinkanlı değerlendirmesinde bölgedeki bütün halkların selameti açısından da fayda var.

SON 24 SAATTE YAŞANANLAR

Hürriyet
com.tr

facebook.com/hurriyet

youtube.com/hurriyet

twitter.com/hurriyet

instagram.com/hurriyetcomtr

24 saatte ne oldu? (22.08.2017-2)

daha fazla video için

HER YERDE HÜRRİYET

DİĞER KANALLAR

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[RSS](#)

[Kişisel Verilerin Korunması](#)

[Hürriyet Kurumsal](#)

[Bize Ulaşın](#)

Hürriyet
com.tr

© Copyright 2022 Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş